

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.462/2008/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Zsíros Sándor ügyvéd (3770 Sajószentpéter, Semmelweis u. 9. fszt. 3.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Főosztály (Dr., 1363 Budapest, Pf. 24.) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 11.P.20.035/2008/16. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes életveszélyt okozó testi sértés büntettének gyanúja miatt 2001. április 15-től 2001. április 18-ig őrizetben, majd előzetes letartóztatásban volt. A alperes neve .../15. sorszámú ítéletével bűnösnek találta életveszélyt okozó testi sértés büntettében, ezért 4 év 6 hónap börtönre, mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága/5. sorszámú ítéletével a felperessel szemben kiszabott szabadságvesztést 3 évi börtönbüntetésre enyhítette. A alperes neve F...../4. sorszámú végzésével a felperest 2003. július 15. napján - büntetése háromnegyed részének kitöltése után - feltételes szabadságra bocsátotta. A feltételes szabadság ideje 2004. július 14-én járt le.

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala Okmány- és Járműhatósági Ügyek Főosztálya Okmányhatósági Osztály közlése szerint a ... Megyei Főügyészség B..... számú, 2001. október 26-án kelt levelében arról értesítette, hogy a felperes ellen büntetőeljárás van folyamatban olyan bűncselekmény elkövetése miatt, amelynek büntetési tétele az 5 évet meghaladja. Miután a felperes érvényes útlevelel nem

rendelkezett, az okmány visszavonása iránti eljárás lefolytatására nem volt mód, azonban a külföldre utazásban korlátozás fennállásának ténye miatt a külföldre utazásban korlátozottak nyilvántartásában szerepeltették.

A ... Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet 2003. július 15-én a felperes szabadításáról szóló értesítést a Központi Hivatalnak megküldte.

A felperest - aki időközben nemzetközi fuvarozást végző cégnél helyezkedett el - 2006. szeptember 14-én S. településnél, 2006. október 14-én B. településnél határátlépés közben ellenőrizték és a nyilvántartásra tekintettel, mint külföldre utazásban korlátozottnak a határátlépését nem engedélyezték.

A felperes kezdeményezésére az alperes 2006. október 26-án tájékoztatta a Központi Hivatalt, hogy a felperes külföldre utazásának akadálya nincs.

A felperes keresetében az alperest 880 000 forint kártérítés (keresetveszteség és nem vagyoni kár) megfizetésére kérte kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a feltételes szabadság eredményes leteltét követően az alperes elmulasztotta értesíteni a Központi Hivatalt, ezért elmaradt a korlátozás nyilvántartásból történő törlése. A határt emiatt nem léphette át, elmaradt jövedelme keletkezett és a történetek miatt betegállományba is került.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy nem volt tudomása arról, hogy a főügyészség tájékoztatta a Központi Hivatalt, vitatta a felperest ért kár mértékét, valamint a felperes táppénzes állománya és az állítólagos mulasztása közötti ok-okozati összefüggést is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és arra kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 10 000 forint perköltséget. Határozatának indokolásában azt állapította meg, hogy az alperes az értesítést csak 2006. október 19-én küldte meg az 1998. évi XII. törvény 25. § a) pontjának megfelelően a központi adatkezelő szervnek, azonban az adatkezelő szerv már korábban a ... Megyei BV Intézet 2003. július 15-i értesítés alapján elegendő adattal rendelkezett ahhoz, hogy a nyilvántartásból való törlésről időben intézkedjen.

Az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében a felperes arra hivatkozott, hogy előzetes letartóztatásakor útlevelemmel nem rendelkezett, így nem született határozat annak leadásáról. Nem volt tudomása arról, hogy a ... Megyei Főügyészség értesítette a Központi Hivatalt a büntetőeljárás megindításáról. Szabadulását követően személyi igazolvánnyal akarta átlépni S. településnél a határt, majd 2006. október 14-én B. településen is próbálkozott, azonban külföldre utazásban korlátozottsága miatt részére ezt nem engedélyezték. Végző soron az ő közbenjárására történt meg az alperes intézkedése.

Hivatkozott az 1998. évi XII. törvény 25. § (2) bekezdés b) pontjára, amely az értesítési kötelezettséget az alperes részére előírja. Kiemelte, miután nem volt tudomása arról, hogy a külföldre utazásban korlátozottak nyilvántartásában szerepel, nem volt lehetősége az

abból történő törlés iránt intézkedni. Amennyiben az alperes a jogszabályban előírtaknak megfelelően járt volna el, személyi igazolvánnyal átléphette volna a határt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és azt alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást feltárva érdemben helyes döntést hozott. Indokolását azonban az ítélet tábla a következők szerint módosítja.

A felperes előzetes letartóztatásba helyezésekor hatályban volt 1973. évi I. törvény 99/D. § (1) bekezdése szerint az előzetes letartóztatás, az ideiglenes kényszergyógykezelés és a lakhelyelhagyási tilalom elrendelésekor a terhelt úti okmányát el kell venni és azt a visszavonás elrendelése érdekében haladéktalanul meg kell küldeni az útlevelel hatóságnak és erről a Központi Adatkezelő Szervet értesíteni kell. Az úti okmány elvétele és az útlevelel hatóságnak történő megküldése ellen jogorvoslatnak nincs helye.

A (2) bekezdés értelmében a vádirat benyújtásáig az ügyész az (1) bekezdésben fel nem sorolt esetekben is elrendelheti a terhelt úti okmányának elvételét, ha olyan bűncselekmény miatt folyik eljárás, amelyre a törvény 3 évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel és az úti okmány elvétele a terhelt eljárási cselekményeknél való jelenlétének biztosítása végett indokolt. Az (5) bekezdés kimondja, hogy ha az úti okmány elvételének oka megszűnt vagy az eljárást jogerősen befejezték, erről a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság értesíti az útlevelelhatóságot és központi adatkezelő szervet.

Az ugyanebben az időben hatályban volt 1998. évi XII. törvény 16. §-a tartalmazza a külföldre utazást korlátozó rendelkezéseket. A 25. § a) pontja értelmében a korlátozás elrendelése céljából a következő szervek értesítik a központi adatkezelő szervet: a) a vádirat benyújtásáig az ügyész, ezt követően a büntető ügyben eljáró bíróság, az eljárás befejezése után a büntetés-végrehajtási bíróság a 16. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti büntetőeljárás alá vont, illetőleg fogva tartott állampolgár személyi adatairól és címéről, az eljárás megindításának időpontjáról, az indokál szolgáló cselekmény törvényi minősítéséről, az eljárás jogerős befejezéséről, valamint a lakhelyelhagyási tilalom elrendeléséről és megszüntetéséről.

A felperes fellebbezésében is hivatkozott jogszabály tehát azoknak a szerveknek a felsorolását tartalmazza, amelyek a korlátozás elrendelése céljából a Központi Adatkezelő Szerv felé értesítési kötelezettséggel rendelkeznek.

A korlátozás feloldásáról a jogszabály nem tartalmaz rendelkezést, ennek abban az időben jelentősége nem is volt, hiszen amennyiben az úti okmány elvételre került, arról az érintett tudomással bírt, továbbá ellene külön jogorvoslatnak nem volt helye (1998. évi XII.

törvény 23. § (4) bekezdés), a visszavonását elrendelő határozat ellen pedig fellebbezést lehetett előterjeszteni.

Az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén történt csatlakozás eredményeként mind az úti okmány fogalma, mind az ország elhagyásának feltételrendszere alapvető változáson ment át. Az Unió tagállamain belül személyi igazolvánnyal lehet utazni, és az 1998. évi XIX. törvény 2007. június 1-től hatályos 146. § (3) bekezdése már tartalmazza azt, hogy értesítési kötelezettség terheli a bíróságot, ügyészséget, illetve a nyomozóhatóságot a külön törvényben meghatározott külföldre utazási tilalom feloldása érdekében.

A fentiekből következően a perbeli időpontban hatályos jogi szabályozás szerint az értesítési kötelezettség az alperest csak a korlátozás elrendelése vonatkozásában terhelte volna. Azoknak az állampolgároknak, akik ellen büntetőeljárás volt folyamatban, külföldre utazásukat megelőzően vagy a megfelelő úti okmányról vagy arról kellett gondoskodniuk, hogy a korlátozottak listáján ne szerepeljenek.

Az ítélet indokolásának fenti módosításával az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) és 14. §-a alapján az állam viseli.

D e b r e c e n, 2009. március 16. napján

Dr. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró,
Cogoiné dr. Boros Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -